

Aantal dokters in Belgische gemeenten door RIZIV flink overschat, aldus Vlaams huisartsensyndicaat

Huisartsentekort wordt nijpender

Het Syndicaat van Vlaamse Huisartsen zegt dat het tekort inzake huisartsen zich niet beperkt tot een derde van de Belgische gemeentes, zoals het RIZIV becijferde. 'Het RIZIV gaat ervan uit dat er 18.000 huisartsen zijn in België. Ik schat dat het er maar 8.000 à 9.000 zijn', zegt ondervoorzitter Rufy Baeke. Het Syndicaat vraagt overheidsmaatregelen om het beroep aantrekkelijker te maken. Het vreest anders voor 'Amerikaanse toestanden'.

DOOR SOFIE VANDEN BOSSCHE

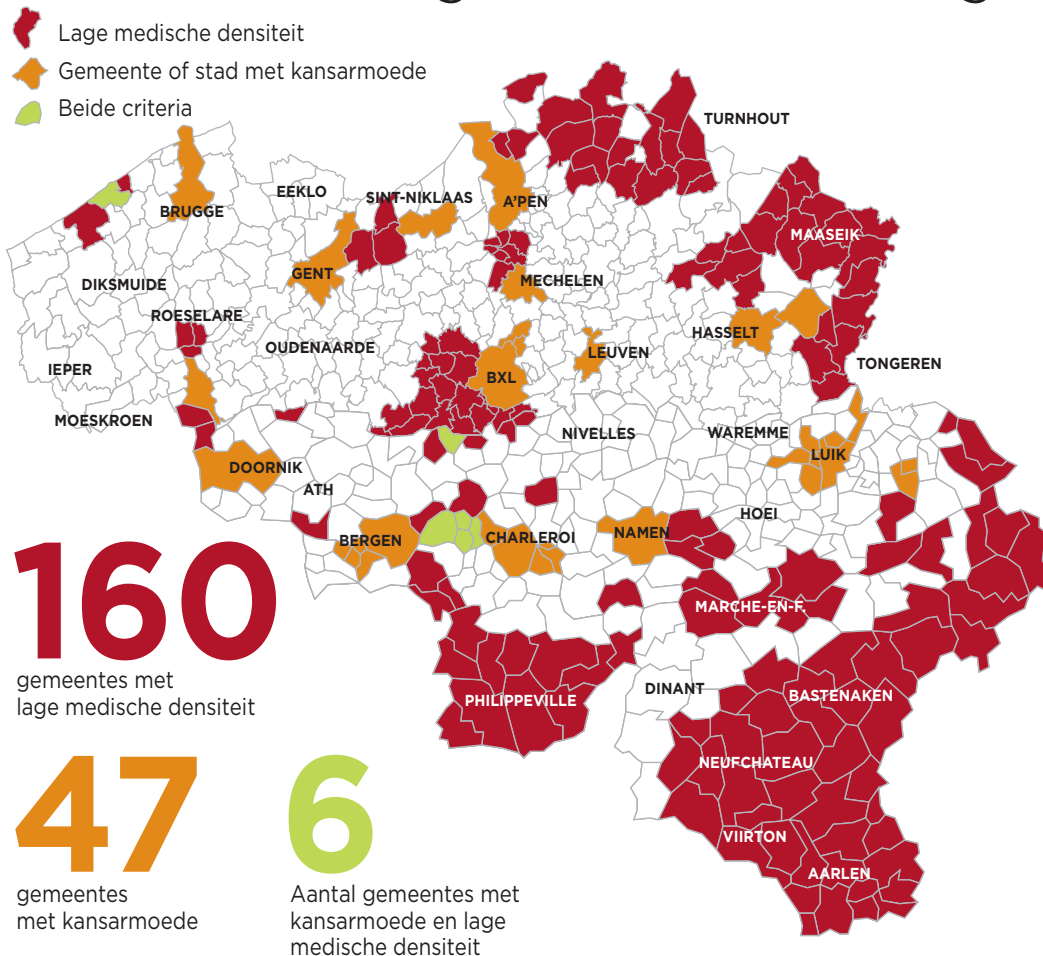
BRUSSEL • Het RIZIV brengt het probleem in kaart. Vooral in de provincies Luxemburg, Antwerpen en Limburg is het tekort nijpend. In Antwerpen en Limburg steken veel dokters de Nederlandse grens over, waar huisarts een nine-to-five job is.

Rufy Baeke, ondervoorzitter van het Syndicaat van Vlaamse Huisartsen (SVH), heeft zelf een praktijk in Kaprijke, bij Eeklo. Blijkbaar werkt hij in een provincie waar het tekort nog niet toeslaat. In Oost-Vlaanderen zijn er volgens het RIZIV 5 van de 65 gemeenten 'huisartsarm', maar acht procent dus. 'Daar kan de overheid mij niet van overtuigen', zegt Baeke. 'Ik kreeg recent de vraag van een lokale politicus hoe het kwam dat hij in geen drie dagen een afspraak met een huisarts kon krijgen.' Rufy Baeke stelt dat de huisartsenarme zones die het RIZIV voor de periode van 1 juni 2009 tot 30 mei 2010 in kaart bracht, een zware onderschatting van de situatie is.

Die ziet er niet rooskleurig uit. In 166 van de 589 Belgische gemeenten, bijna een derde, zijn er te weinig huisartsen: minder dan 90 per 100.000 inwoners, dus. *De Artsenkrant* publiceert vandaag de lijst van die gemeenten. Op een kaartje is meteen duidelijk waar de problemen het meest schrijnend zijn. Bijna heel de provincie Luxemburg kleurt rood. 40 van de 44 gemeenten, of 90 procent, kampt met een tekort. Ook langs de grens met Nederland, in Antwerpen en Limburg, ziet het er niet goed uit. Maar liefst de helft van de Limburgse gemeenten is huisartsenarm, net zoals 40 procent van de gemeenten in de provincie Antwerpen.

Het RIZIV brengt die zones in kaart omdat de overheid sinds 2006 het stijgende huisartsentekort probeert te milderen met het Impulseo-fonds. Ook 47 kansarme zones kunnen daar een beroep op doen. Zij die in de probleemgebieden een praktijk starten, kunnen aanspraak maken op een premie van 20.000 euro en een renteloze lening van maximum 15.000 euro. Later kwam daar ook Impulseo 2 bij, dat tussentijd in de loonkosten van een administratief bediende voor groepspraktijken.

Huisartsarme gemeentes in België

"Het is ongehoord dat een overheid niet weet hoeveel huisartsen er in het land zijn", fulmineert Rufy Baeke. Hij zegt dat het RIZIV verkeerde cijfers hanteert. "In 2008 ging men uit van 17.863 huisartsen. Via *De Artsenkrant* raakte eerder dit jaar echter bekend dat er in 2008 maar aan 8.187 huisartsen een praktijktoelage werd toegekend. Die krijgen ze als ze dat jaar 1.250 prestaties hebben gedaan. Dat zijn, met alle respect, mensen die 's avonds de bloeddruk van hun schoonmoeder nemen. Zij zijn huisarts na hun uren en hebben een andere hoofdactiviteit. Als we uitgaan van 2.500 prestaties per jaar - wat

dat huisartsen in Limburg en Antwerpen de grens overvluchten. "Nederland plaats zelfs annonces in Vlaanderen", aldus Baeke. Daar hebben huisartsen een nine-to-five-job. Het SVH wil dat de overheid het beroep attractiever maakt voor afgestudeerde studenten geneeskunde, en heeft al een paar suggesties klaarliggen. Baeke juicht Impulseo toe, maar noemt het maar een druppel op een hete plaat. "Bovendien zouden we graag een einde zien aan de discriminatie van het systeem", stelt hij. "Waarom krijgt een startende huisarts een premie in een huisartsarm gebied, en niet in een zoge-

zegt niet-huisartsarme zone?" Het SVH pleit ook voor een betere sociale bescherming, en wil een betere logistieke omkadering om de administratieve rompslomp te verlichten.

Amerikaanse toestanden

De quota voor de studies geneeskunde afschaffen, ziet het SVH niet als een oplossing. "Men bepaalt het contingent huisartsen a rato van de bevolking. Het komt er dus in de eerste plaats op neer om een duidelijk beeld te krijgen op het bestaande huisartsenbestand, en zich niet te base-

ren op verkeerde cijfers", zegt hij. "Maar het quotum dat nu bepaald is, wordt zelfs niet gehaald. Op zich slagen er voldoende studenten in het toegangsexamen om het contingent vol te krijgen, maar nog geen 20 procent van de studenten kiest voor huisartsgeneeskunde." Als er niet snel gehandeld wordt, vreest Baeke voor de toekomst. "De bevolking én het huisartsenbestand vergrijsst snel. Als men het beroep niet snel aantrekkelijker maakt, verzeilen we in Amerikaanse toestanden. Dan leggen huisartsen geen huisbezoeken meer af, en moeten patiënten 40 à 50 kilometer rijden om hun dokter te zien."

Peter Cassiman, al dertig jaar huisarts in Aalst

'Veel mensen beschouwen ons als de vuilbak van de geneeskunde'

Peter Cassiman is al dertig jaar huisarts in Nieuwerkerken (Aalst) en zag het beroep drastisch evolueren. 'Het is dikwijls een ondankbare job.'

Hoe zwaar is uw beroep?

"Wij hebben geen uren. Met je eigen patiënten bouw je een band op, die heb je bij wijze van spreken 'opgevoed'. Maar als je van wacht bent, halen onbekende patiënten je toch een paar keer uit je bed, ook als het niet echt nodig is. Als je om acht of tien uur 's avonds afsluit, dan drie keer uit je bed wordt gebeld, en de volgende ochtend om 9 uur weer moet beginnen, voel je dat wel, zeker als je in de

vijftig bent (*lacht*). Het is dikwijls een ondankbare job. Veel mensen beschouwen ons als de vuilbak van de geneeskunde. Als de specialist niet bereikbaar is, zullen ze ons eens bellen."

Zijn huisartsen er slechter aan toe dan dertig jaar geleden, toen u eraan begon?

"Dertig jaar geleden moesten we nog vechten om onze plaats, dat is nu niet meer het geval. Hard werken voor een relatief laag loon is het altijd wel geweest. Maar de waardering die je vroeger had als familiearts, is flink teruggeschoefd. Administratie is een onoplosbare warboel geworden. Het RIZIV kijkt op je vingers

en vermaningen hangen steeds als een zwaard van Damocles boven je hoofd. En de terechte vraag naar meer levenskwaliteit zet veel dokters ertoe aan om aan wachtdiensten te ontsnappen en minder uren te werken."

Ondervindt u zelf hinder van het feit dat er steeds minder huisartsen zijn?

"Het aantal wachtdiensten stijgt, omdat er steeds minder artsen zijn om ze in te vullen. De service begint daar ook onder te lijden. Regelmatig hoor ik dat een collega er geen nieuwe patiënten meer kan bijnemen, en dan wordt het voor hen soms moeilijk om een dokter te vinden."

Zou u jonge mensen aan- of afraden om huisarts te worden?

"Wel, ik heb drie kinderen, en geen van hen trad in mijn voetsporen. Ik kan niet zeggen dat ik dat spijtig vind. Je moet heel gemotiveerd zijn om eraan te beginnen. Je moet bijvoorbeeld ook maar een partner treffen die je manier van leven aanvaardt. Dat de telefoon 's nachts gaat, waar hij/zij ook van wakker wordt: kleine, praktische dingen waar men niet altijd aan denkt. Natuurlijk heeft het beroep mooie aspecten, anders zou ik het geen dertig jaar hebben volgehouden, maar die moet je goed voor ogen blijven houden."

(SVB)